

Seria **KRÓTKICH POMOCY LITURGICZNYCH** powstała jako narzędzie dla posługujących, w celu lepszego wypełniania funkcji. Z tych opracowań mogą korzystać osoby o różnym doświadczeniu: by rozszerzyć lub uporządkować wiedzę. Pierwsza edycja **KPL** ukazywała się w „Wieczerniku” w latach 2006-2008. W obecnej, **2 edycji**, poprawiono zarówno kwestie merytoryczne, jak i szatę graficzną, uwzględniono najnowsze prawodawstwo liturgiczne. Nadto zamieszczono odnośnik (adres i QR kod) do strony internetowej zawierającej szersze opracowania i więcej źródeł dotyczących danej funkcji liturgicznej.

„Każdą celebrację liturgiczną należy starannie przygotować przy zgodnym współudziale wszystkich zainteresowanych oraz przy użyciu mszału i innych ksiąg liturgicznych, tak co do strony obrzędowej, jak i spraw duszpasterskich czy muzyki. Dokonuje się tego pod kierunkiem rektora kościoła, uwzględniając także zdanie wiernych w sprawach, które ich bezpośrednio dotyczą. Kapłanowi zaś przewodniczącemu celebracji przysługuje zawsze prawo decydowania o tym, co należy do jego zadań”. (OWMR 111)

WPROWADZENIE

MINISTRANCI ŚWIATŁA, inaczej CEROFERARIUSZE, pełnią w liturgii posługę światła niosąc podczas obrzędów świece w świecznikach lub – zgodnie z lokalną tradycją – pochodnie. Swoją funkcję sprawują podczas Eucharystii, liturgii godzin i różnych procesji. W tym opracowaniu zebrano uwagi dotyczące spełniania czynności podczas Mszy Świętej. Informacje o posłudze np. podczas procesji eucharystycznych zawierają inne „Krótkie Pomoce Liturgiczne”.

MODLITWY MINISTRANTA ŚWIATŁA

Każda funkcja liturgiczna jest świętym posługiwaniem, w którym człowiek jednoczy się z Chrystusem uobecniającym swe zbawcze dzieło. Jest to również służba wobec ludzi, którzy zgromadzili się na wspólną celebrację. Posługujący powinien więc modlić się – nie tylko za siebie, lecz także za tych, którym służy.

Przed liturgią: Przyjdź, Duchu Święty! Udziel mi łaski godnego niesienia światła w liturgicznych procesjach, a wszystkim zgromadzonym udziel daru życia w świetle Chrystusowej Ewangelii. Naucz nas miłować prawdę i według niej kształtować nasze życie.

Po liturgii: Dzięki Ci, Duchu Święty, za powołanie mnie do niesienia światła w liturgicznych procesjach. Spraw, abym trwał w zjednoczeniu z Chrystusem i przez swoje postępowanie był światłem dla moich braci.

MATERIAŁY POMOCNE DLA PEŁNIĄCYCH FUNKCJĘ MINISTRANTA ŚWIATŁA:

DOKUMENTY PODSTAWOWE:

- **KONSTYTUCJA O ŚWIĘTEJ LITURGII** z 4 grudnia 1963 r.: nr. 7-8, 10-14, 21, 22§3, 24, 26-30, 34, 48.
- **OGÓLNE WPROWADZENIE DO MSZAŁU RZYMSKIEGO**, 2002: nr. 119, 120b, 122, 133, 169, 193, 274. DLA WSZYSTKICH POSŁUGUJĄCYCH: nr. 16-29, 34, 42-45, 49, 91, 95-97, 100, 107, 109-111, 119, 120, 169, 170, 273-275, 294, 310, 336.
- **WSKAZANIA EPISKOPATU POLSKI PO OGŁOSZENIU NOWEGO WYDANIA OWMR** przyjęte na 331. Zebraniu Plenarnym KEP 9.03.2005 r. DLA WSZYSTKICH POSŁUGUJĄCYCH: nr. 1-3, 7, 8, 46-54.
- **OGÓLNE WPROWADZENIE DO LITURGII GODZIN** DLA WSZYSTKICH POSŁUGUJĄCYCH: nr. 241-253, 263-266.
- **WPROWADZENIE DO 2 WYD. LEKCYONARZA MSZALNEGO**: nr 17.
- **CEREMONIAŁ LITURGICZNEJ POSŁUGI BISKUPÓW**, 2013: nr. 125, 128, 129, 140, 141, 170. DLA WSZYSTKICH POSŁUGUJĄCYCH: nr. 65, 68-83, 99-109.

OPRACOWANIA Z LITURGIKI:

- Nadolski B. **LITURGIKA**, wyd. 2, 2011-2014 (4 tomy).
- Sinka T. **ZARYS LITURGIKI**, wyd. 5, 2005.
- Świerżawski W. **MYSTERIUM CHRISTI**, 2012-2013 (8 tomów).

FORMACJA LITURGICZNA:

- Szczepaniec S. (red.) **MINISTRANT ŚWIATŁA**, Kraków 1983.
- Szczepaniec S. (red.) **CEREMONIAŁ POSŁUG LITURGICZNYCH**, Kraków 1987.
- Bać T. (i in., red.) **KATECHIZM SŁUŻBY LITURGICZNEJ**, wyd. 3, Katowice 2012.
- Kucharska I., Kosmowski W., Kulbacki P. (red.) **TRIDUUM PASCHALNE. PODRĘCZNIK**, wyd. 3, Kraków 2015.

WYBRANE ZASOBY INTERNETOWE:

- DOKUMENTY LITURGICZNE: liturgia.episkopat.pl
- NAJNOWSZE DOKUMENTY KOŚCIOŁA POLSKIEGO O LITURGII: pomocniczy.diecezja.swidnica.pl/index.php/liturgia
- **CENTRALNA DIAKONIA LITURGICZNA:** www.oaza.pl/cdl

Niniejsza broszura (do pobrania): utn.pl/cdl-kpl-m_swiatla

Strona zawierająca więcej materiałów dotyczących funkcji liturgicznych: utn.pl/cdl-kpl

KRÓTKIE POMOCY LITURGICZNE

MINISTRANCI ŚWIATŁA

PRZYGOTOWANIE I SPOSÓB WYKONANIA POSŁUGI

oprac. Wojciech Kosmowski
odpowiedzialny za CDL
red. techniczna: Patrycja Kulczewska
cdl@oaza.pl

Do pełnienia różnych zadań w życiu należy się starannie przygotować, zwłaszcza, gdy jest to służba najwznioślejsza – samemu Bogu w czynnościach liturgicznych. Przygotowanie to powinno być różnorakie:

PRZYGOTOWANIE DALSZE

DUCHOWE

Liturgia jest źródłem i szczytem życia chrześcijańskiego. Posługa liturgiczna nie ogranicza się tylko do czynności spełnionej w liturgii, lecz jest także diakonią we wspólnocie. Wskazane jest zaangażowanie osób pełniących funkcję ministranta światła w inne dzieło apostołskie w rodzinie, parafii.

TEOLOGICZNE

Znak światła w liturgii posiada szerokie znaczenie. *Bóg jest światłością, a nie ma w Nim żadnej ciemności* (1 J 1, 5b). Znak światła bardzo czytelnie wskazuje na Bożą obecność. Jest on mocno zakorzeniony w Piśmie Świętym. Bóg najwyższy prowadził swój lud wybrany przez pustynię poprzez znak ognia, który wskazywał drogę w nocy.

Ministrant światła pomaga sobie i wszystkim innym wiernym dostrzec tę prawdę o Bożej obecności. Światło ma nie tylko znaczenie praktyczne – by było jasno w kościele – ale niesie bogate treści teologiczne.

Symbolika światła w Piśmie Świętym

- do osobistych rozważań:

ST: Wj 24, 10n; Hi 29, 3; Ps 18, 29; Ps 27, 1; Ps 119, 105; Prz 6, 23; Iz 9, 1; Iz 42, 6-7; Iz 58, 20; Ha 3, 3n.

NT: Mt 4, 16; Mt 17, 2; J 9, 5; J 8, 12; Dz 9, 3; Dz 22, 6; Rz 13, 12n; 1 J 1, 5nn; 1 J 2, 8-11.

WSPÓLNOTOWE

Przygotowanie do pełnienia każdej funkcji liturgicznej powinno dokonywać się we wspólnocie, np. podczas spotkań formacyjnych poświęconych rozważaniu tematu liturgii, tzw. kręgów liturgicznych.

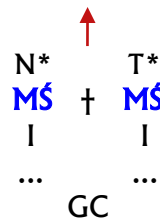
Jest opracowany specjalny program poświęcony takiemu przygotowaniu oraz liczne przydatne na tej drodze materiały (ich przykłady znajdują się na ostatniej stronie).

PRZYGOTOWANIE BLIŻSZE

PODZAS PRÓB PRZED LITURGIĄ NALEŻY ZWRÓCIĆ UWAGĘ NA:

- ☞ sposób trzymania i niesienia świec: jednolity, symetryczny, na równej wysokości,
- ☞ ustalenie tras procesji i miejsca ustawienia się przed wyjściem do zakrystii; **miejsce ministrantów światła** w procesji wejścia i w czasie wyjścia do zakrystii:

LEGENDA:

N – NAWIKULARIUSZ
T – TURYFERARIUSZ
MŚ – MINISTRANT ŚWIATŁA
† – MINISTRANT KRZYŻA
I – INNI POSŁUGUJĄCY
GC – GŁÓWNY CELEBRANS

* **podczas wyjścia MŚ i † idą na przdzie**
(N i T nie niosą kadzidła, więc idą za nimi)

- ☞ porządek procesji na Ewangelię,
- ☞ strój posługujących – może być dwójaki, jednak jest wskazane, by przynajmniej pełniący funkcje parami, mieli strój tego samego rodzaju: alba (gdy jej krój tego wymaga, to także humerał i pasek) bądź komża (w zależności od panującego zwyczaju także sutanka, kołnierz, rewerenda).

UZGODNIENIA Z INNYMI UCZESTNIKAMI CELEBRACJI

- ✓ **z ceremoniarzem** należy uzgodnić trasę procesji wejścia i drogę wyjścia do zakrystii, miejsce stawiania świec (ołtarz lub obok niego albo kredens) oraz zajmowane miejsca w prezbiterium;
- ✓ **z ministrantem krzyża** - przeciwżyć procesję i sposób oddawania czci ołtarzowi (albo wobec Najświętszego Sakramentu);
- ✓ **z ministrantami kadzidła i kapłanem (diakonem)** należy przeciwżyć porządek procesji na Ewangelię;
- ✓ **z zakrystianem** - uzgodnić jakie świeczniki i świece mają być użyte podczas celebracji, czy nie należy w jakiś sposób ich przygotować (np. wyczyścić świecznik, wyrównać świece itp.);
- ✓ **między sobą** ministranci światła uzgadniają kto daje znak rozpoczęcia procesji, skłonów, zwrotów, itd., dbając o to, by pełnić posługę w sposób zgrany i wykonując czynności symetrycznie i pięknie.

PRZYGOTOWANIE BEZPOŚREDNIE

TUŻ PRZED CELEBRACJĄ NALEŻY PAMIĘTAĆ O TYM, ŻE:

- ☞ posługujący przychodzą do zakrystii co najmniej 15 minut (w dni powszednie) lub 30 minut (w święta i uroczystości) przed liturgią, aby dokonać ostatnich uzgodnień, np. jaka jest trasa procesji wejścia (długa czy krótka),
- ☞ w zakrystii należy przygotować świeczniki i świece oraz zapalki (jeden z ministrantów światła zabiera jedno pudełko),
- ☞ przed liturgią należy zapalić w kościele świece ołtarzowe, a gdy jest chrzest oraz w Okresie Wielkanocnym należy zapalić również paschał,
- ☞ w uroczystość poświęcenia kościoła własnego zapala się tzw. zacheuszki (12 świec umieszczonych w świątyni),
- ☞ istotnym elementem przygotowania jest **wspólna modlitwa** zespołu służby liturgicznej i chwila skupienia w ciszy.

PODSTAWOWE ZASADY DOTYCZĄCE SPOSOBU WYKONANIA FUNKCJI:

PROCESJA WEJŚCIA

- ☞ ministranci światła idą w procesji po obu stronach ministranta krzyża (albo tuż przed nim – gdy przejście jest wąskie); jeśli jest stosowane kadzidło, to w procesji wejścia ministranci kadzidła idą na czele procesji (patrz: schemat),
- ☞ po dojeździe do ołtarza nie przyklękają – czynią skłon głowy (zwykle razem z ministrantem krzyża), po czym stawiają świece w odpowiednim miejscu i udają się na wyznaczone miejsca.

PROCESJA NA EWANGELIĘ

- ☞ ustawiają się ze świecami w wybranym miejscu w pobliżu ołtarza w czasie śpiewu przed Ewangelią,
- ☞ udają się do ambony wraz z ministrantami kadzidła poprzedzając kapłana (diakona) proklamującego Ewangelię,
- ☞ w czasie proklamacji Ewangelii stoją przed amboną,
- ☞ po Ewangelii (albo po błogosławieństwie Ewangeliarzem – gdy jest biskup) ustawiają świece w ustalonym miejscu.

WYJŚCIE DO ZAKRYSTII

- ☞ przed błogosławieństwem wraz z ministrantem krzyża ustawiają się ze świecami w uzgodnionym miejscu,
- ☞ skłaniają głowę wówczas, gdy celebransi i pozostali posługujący przyklękają, a następnie wyznaczoną drogą udają się do zakrystii.